

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 47/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špeciálneho súdu Pezinok a Špecializovaného trestného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. PK 2 Tš 29/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojho základného práva

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špeciálneho súdu Pezinok a následne Špecializovaného trestného súdu Pezinok (ďalej len „špeciálny súd“ alebo špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PK 2 Tš 29/2006. K sťažnosti bola pripojená sťažnosť sťažovateľa z 18. decembra 2016, ktorú napísal aj vlastnou rukou.

2. Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom špeciálneho súdu sp. zn. PK 2 Tš 29/2006 z 28. apríla 2008 uznaný za vinného z organizátorstva a pomoci k trestnému činu neodvedenia dane a poistného podľa príslušných ustanovení Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov. Sťažovateľ podal proti rozsudku špeciálneho súdu odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 1 To 10/2010 z 19. decembra 2011 tak, že odvolanie zamietol ako nedôvodné. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 2. mája 2012 a jeho obhajcovi 30. apríla 2012. Sťažovateľ podal následne dovolanie a najvyšší súd uznesením z 13. októbra 2016 sp. zn. 1 TdoV 9/2016 toto dovolanie sťažovateľa odmietol.

3. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že ústavný súd vo svojom náleze č. k. PL. ÚS 17/2008-238 z 20. mája 2009 vyhlásil: *«Špecializovaný trestný súd za nezákonne zriadený súdny orgán, kde definoval, že sa nejedná o špeciálny súd ale naopak o mimoriadny. „Mimoriadny súd je na druhej strane kompatibilný s princípom právneho štátu v demokratických štátnych režimoch len výnimočne na dosiahnutie mimoriadne závažného cieľa, ktorý nie je možné dosiahnuť iným spôsobom. Medzi základné charakteristické znaky mimoriadneho súdu patri najmä: trestnoprávny charakter (mimoriadne súdy sa nezriaďujú na rozhodovanie v občianskoprávných sporoch, ale len na rozhodovanie o vine a treste v trestnom konaní), - spoločenská potreba demokratického štátu riešiť vzniknutú mimoriadnu situáciu vyvolanú vojnovým stavom, prírodnými katastrofami v podobe napr. záplav alebo iných živelných pohrôm, kde je osobitným spôsobom potrebné zabezpečiť život, zdravie a majetok občanov a pritom na túto situáciu nemôžu adekvátne odpovedať riadne (všeobecné) súdne orgány štátu, - osobitný a účelový*

spôsob kreovania sudcov a ich postavenia, ktorý má slúžiť na to, aby bol splnený cieľ, ktorý sa jeho zriadením sledoval. Z právnej doktríny charakterizujúcej mimoriadne súdnictvo možno v našom prostredí uviesť špecializovanú monografiu F. Zoubka: Soudy a soudnictví (C. H. BECK/SEVT, Praha, 1995). V kapitole označenej ako „Soudy mimořádné“ na str. 212 uvádza: „Tieto súdy sú vytvárané výlučne na úseku trestného súdnictva, a to za okolností natoľko mimoriadnych, že sa riadny výkon súdnictva dostáva do konfliktu s inými štátnymi záujmami, ktorým je prisudzovaná priorita... Charakteristickou zvláštnosťou mimoriadnych súdov je predovšetkým osobitný výber sudcov, ktorí na nich majú pôsobiť, a to so zreteľnou tendenciou, aby išlo o osoby, ktoré budú preferovať osobitné záujmy, ktoré vedú k ustanoveniu mimoriadnych súdov.“

Napriek tomuto siahodlhému odôvodneniu v predmetnom náleze, v jeho závere Ústavný súd rozhodol, že rozhodnutia vydané týmto nezákonným súdnym orgánom nie sú predmetným nálezom dotknuté.

Sťažovateľ má za to, že takýto právny názor, je účelový, aby sa nezahľcovali súdy opakovanými konaniami v trestných veciach, čo však nemôže byť na ujmu mne sťažovateľovi, a ostatným dotknutým osobám. Preto považujem napadnuté rozhodnutia za nezákonné, vydané v rozpore nie len sústavou SR ale aj Dohovorom...»

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Špeciálny súd v konaní vedenom pod sp. zn. PK 2Tš 29/2006 porušil základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prejednanie veci pred nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... Špecializovaný trestný súd ako právny nástupca je povinný vyplatiť [REDAKOVANÉ] sumu 40.000,- EUR ako primerané finančné zadošťačenie, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

... Špecializovanému trestnému súdu ako právnenému nástupcovi sa prikazuje vec nanovo prejednať a vydať nové rozhodnutie v konaní vedenom pod sp. zn. PK 2Tš 29/2006

... Špecializovaný trestný súd je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 1.029,58€ na účet jeho právneho zástupcu, [REDACTED]..., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhovaného dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania... Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

8. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

9. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, ktorá koncipovala aj samotnú sťažnosť z 22. decembra 2016 podanú ústavnému súdu, túto riadne a kvalifikovane neodôvodnil (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Nosné dôvody v sťažnosti smerujú proti špecializovanému trestnému súdu a proti záverom nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2008 z 20. mája 2009, ktorým rozhodol, že rozhodnutia vydané špeciálnym súdom zostávajú v platnosti (pozri záver bodu 3). Námietky sťažovateľa v tomto smere však nie je ústavný súd oprávnený riešiť v konaní o jeho individuálnej sťažnosti, pretože uvedené námietky (o neústavnosti špecializovaného trestného súdu, resp. špeciálneho súdu) je možné riešiť iba v rámci konaní o súlade právnych predpisov.

Ústavný súd vychádza z prezumpcie ústavnosti všetkých ustanovení zákona č. 291/2009 Z. z. o Špecializovanom trestnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nemôže v rámci konania o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde skúmať ústavnosť predmetného právneho predpisu. Ak sťažovateľ namieta neústavnosť uvedeného nálezu, resp. právnych záverov uvedených ústavným súdom, platí v tomto smere ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého „návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol...“.

10. Sťažovateľ (zastúpený advokátkou) súčasne so sťažnosťou nedoručil aj kvalifikované splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Predloženie splnomocnenia je pritom povinnosťou vyplývajúcou z už citovaného § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde a v splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom, čo tiež v splnomocnení chýba, a súčasne nie je v ňom uvedené, akej veci sa týka.

11. Ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovanej právnej zástupkyne, ktorá koncipovala sťažnosť, tiež nezosúladil odôvodnenie sťažnosti s jej petitom. Ak v úvode označuje ako porušovateľa tiež najvyšší súd (odvíja práve lehotu na podanie sťažnosti od dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu), tak v petite už rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 9/2016 z 13. októbra 2016 osobitne nenamieta (v súlade s § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde nepredložil ústavnému súdu k podanej ústavnej sťažnosti ani napádané predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu, pozn.)

12. V súvislosti s uvedenými nedostatkami (body 9 až 11) ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína

konanie pred ústavným súdom.“ Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, a preto ju z tohto dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2017